

trovanje prostora. Če razmere dopuščajo, se zjutraj, predno se začne delo, zvečer po končanem delu, ali pa opoldne odprejo duri in okna. Gorkote se pri tem dosti ne zgubi, ker zadošča, da se le malo časa pušča zračni preprih.

Najbolje je pa, če se napravi stalna ventilacija. Ventilacija se lahko napravi na različne načine. Tako se lahko zgorej in spodaj pri oknu napravita odprtini, in v prodajalnici se postavi peč obdana s ploščinastim plaščem. Spodaj vstop sveži zrak, kateri gre naravnost proti peči. Tu vleče mej pečo in njenim plaščem, se razgreje, vzame sabo vso vlažnost in odhaja skozi zgornjo odprtino. Tako dosežemo, da je v prodajalnici zmiraj suho in zatorej se vlaga ne more nabirati na oknih. Kdo bode morda mislil, da v skladiščih za hišno opravo ne more biti vlažno, ker so shranjene samo suhe lesene stvari, ali vlaga prihaja od sopenja ljudij, ki imajo opraviti v skladišči in pa tudi od svetilnega plina. Kubičen meter premogovega plina da liter vode, ki se raztegne kot par po vsem prostoru in kot silno drobne kapljice se useda na prodajalnična okna.

Napravi se pa tudi lahko le jedna odprtina zgorej pri oknu, ki pa mora biti večja. Na dnu take odprtine vstopa sveži zrak v prodajalnico, ki vsled svoje teže hitro pada k tlom. Ko se ogreje v prodajalnici, jemlje seboj vlago in odleze zgorej skozi odprtino. Če vzamemo prižgano svečo in je denemo k odprtini, se lahko vidi, da če držimo svečo spodaj, se plamen nagiba notri, zgoraj se pa plame nagiba ven, kakor vleče zrak.

Najbolje je pa, če se ob začetku zime znotraj napravi še jedno okno, ki se mora pa tako trdno vdeti, da zrak ne more skozi. Okni smeta k večjemu jeden decimeter biti drugo od drugega. Med okna se nadeva spodaj nekoliko bate, v katero se postavijo steklenice na pol napolnjene z žvepleno kislino, katera nase potegne vso vlago mej oknom in torej se v oknu ne more nabrati vlaga in okna se ne pote. Pomladi se notranja okna proč vzamo, vrata in steklenice z žvepleno kislino pobero. Steklenice so sedaj polne, ker se je v njih zbrala vsa voda. Njih vsebina se izlije.

Dolgo se je mislilo, da ogrevanje provzročuje potenje, to je pa le deloma res. Gorkota prav za prav le deluje proti potenju oken, ker gorek zrak lahko v sebi obdrži več vlažnosti. Pri jednaki vlagi se okna tem manj pote, čim gorkejša je. Navadno pa ima gorek zrak več vlage v sebi in odda več vode, ko se ob oknih shladi.

Mnogo je odvisno od tega, kako so okna obrnena, ali zmrznejo po zimi ali ne. V ulicah, ki drže v tisti meri, v kateri vleče veter, zmrznejo okna po obeh straneh, v ulicah, v katerih veter pošev vleče, so okna na jedni strani ulice zmrzla, na drugi pa ne. V ulicah, ki drže navpik le smeri vetra, pa nobeno okno ne zmrzne. Tukaj smo ob kratkem naveli nekatera navodila, kako se po možnosti preči, da se okna ne pote in ne zmrzujejo po zimi in da prostori ostanejo suhi. Suhi prostori so potrebni za skladišča, kjer je hišna oprava, ker v vlažnih prostorih take stvari trpe.

Obrtnijske raznoterosti.

Shod avstrijskih gostilničarjev bode v aprilu na Dunaju. Priprave za to se že delajo.

Razstava v Peterburgu. Leta 1903 mine 200 let, kar je ustanovljen Peterburg in dvestoletnico baje mislijo Rusi proslaviti s svetovno razstavo.

Zmrznjene sesalke pri vodnjakih se otajajo, če se vanje vsuje kuhinjske soli. Z jednim funtom soli, se otajata dva ali trije čevlji. Zato je treba jedno uro časa. Gorka voda se za to ne sme rabiti.

Bengaličen ogenj. Lep rudeč bengaličen ogenj dobiš, ako zmešaš del šelaka in štiri dele solitrovokislega stroncijana. Ta zmes gori z lepim plamenom in ne daje preveč dima.

Vrejenje valute.

Že mnogo se je govorilo in pisalo o vvedenju zlate veljave. Že marsikdo se je veselil svetlih cekinov, ki jih dobimo v promet, ali sedaj se pa kaže, da so vse bile le lepe sanje. Zlata ni, zlata ni, to je tožba, ki jo sedaj slišimo, dokler pa ni zlata, pa tudi zlate veljave ne bode. Sedanji finančni minister, ko je sedel mej poslanci, je vedno priganjal na hitro vvedenje zlate veljave, ali sedaj se pa kaže, da se možu v tem oziru posebno ne mudi. Menda je spoznal, da stvar ne gre. Tisti, ki so od njega pričakovali urejenje valute, se sedaj vidijo prevarane.

Mej obema finančnima ministroma so se vršila neka pogajanja, ali ta pogajanja se ne tičejo tega, da bi se uvela faktična plačevanja v zlatu, temveč le nekaj državnih bankovcev, to je bankovcev po goldinarji in po pet goldinarjev bodo spravili iz prometa. Sporazumela sta se, da se za 160 milijonov zlata, ki ga ima država, izroči narodni banki, katera zato spravi v promet za 80 milijonov svojih bankovcev, za 40 milijonov državnih bankovcev se bode pa s tem zamenjalo, da se spravi v promet za 80 milijonov srebrnih kron. To je vse. In dobiček od vsega tega ima le avstro-ogerska banka, ali Rotšild in drugovi, ki dobe za 160 milijonov zlata na razpolago, ne da bi morali od njega plačevati kake obresti. Zlato, ki se izroči banki, se je pridobilo z novim državnim posojilom, od katerega bode država le obresti plačevati morala, dobiček bodo imeli židje.

Dobrot od vsega tega prebivalstvo ne bode nobenih imelo. Dokler zlato faktično ne pride v promet, se naš kredit nič ne povzdigne, kar baš dokazuje ažijo, ki jo ima zlato mimo srebrnih kron. Našim trgovcem s takim urejevanjem valute ni nič pomagano, ker se vrednost našega denarja še vedno menja, kakor se je poprej, le nekaj novega dolga smo si nakopali.

S tem pa ne rečemo, da bi vrejenje valute ne bilo potrebno, ali izvajati bi se drugače moralo. Nikakor ni v blagor države, ako se kar tako hitro z odpravo državnih bankovcev. Državni bankovci so nekako državno posojilo, od katerega pa država ne plačuje nobenih obrestij. To posojilo se pa sedaj zamenjava z drugim posojilom, od ka-